

langt fra, at jeg skulde mene det, men jeg synes, at der er Tendens til at hjælpe Arbejderne opad til bedre Kaar, hvad der ogsaa er rigtigt. Smidlertid er der faktisk slet dette, at Hartkornbrugerne ere i meget betydelig Grad gaaede nedad i Velstand, ja, i saa betænkelig en Grad, at hvis det skal vedblive at være saa, vil det ske, som jeg sagde før, at Jorden gaar ud af den danske Bondes Hænder. Der er mange andre Ting, som ere Skyld i, at Landbruget saaledes er gaaet tilbage, end dette, at Konjunkturerne have forandret sig med Hensyn til Priserne paa Produkterne. Der er den Omstændighed, at Landbruget har en hel Mængde faste Udgifter, og disse faste Udgifter ere stegne forholdsvis betydeligt i de senere Aar. Selv om den Kapital, som skal svares af Jordbruget, ikke er bleven større, er det sikkert, at de Produktionsmængder, som man skal sælge for at præstere denne Kapital, ere langt større, end det tidligere var Tilfældet. Det vil altsaa sige, at af Overstuddet, vi skulle leve af, skulle vi tage meget mere for at bære Udgifterne end tidligere, paa Grund af, at Priserne ere bleven lavere, medens derimod Udgiftsposterne ikke ere bleven lavere, men snarere højere. Da det nu endvidere er saaledes, at det, som vi foreslaa denne Sum bevilget til, har Betydning ikke blot for det danske Jordbrug, men for en hel Mængde andre Erhverv, synes jeg ikke, det kan kaldes en Gave, naar vi sige, at Staten skal bære en Del af disse Udgifter. Det er ikke mere end dens Pligt. Naar man vil spørge, hvorfor det først er i de senere Aar, man har forlangt det, kan der ikke svares, at det er, fordi Forholdet først nu er blevet uretfærdigt, det er, fordi Jordbruget nu ikke længere kan være ene om at bære disse Udgifter. Derfor ere vi tyede til Staten for at faa denne Hjælp. I den Mødet i Dag prøvede jeg paa at regne ud, hvad en almindelig Landmand faar ud af sin Ejendom. Jeg skal ikke komme ind paa at nævne Tal, men blot bemærke, at en Gaard, som kan kaldes veldreven, og som forrenter Halvdelen af sin Købesum, vil efter det Regnestykke, jeg har opgjort, lige akkurat kunne føde sin Mand med den Løn, han faar som Arbejder. Nu vil jeg gerne spørge, om det er noget misundelsesværdigt, at en Mand og en Kone ikke kunne faa andet ud af deres Bedrift end lige akkurat den Løn, der betales som Arbejds løn? Jeg tror det ikke, og da det faktisk er saaledes, mener jeg, at ingen kan tage det fortrydeligt op, at Staten overtager en Del af de Udgifter, som Hartkornet til Dato har været ene om at bære.

Den ærede foregaaende Taler gjorde en Bemærkning, som jeg ikke synes passede med de virkelige Forhold. Han sagde, at naar Jordbrugeren sit af Statskassen, sit han ikke for sit eget Arbejde, men det, som han sit, sit han paa Grund af, at han havde Arbejdere, som havde erhvervet en Part til ham. Det tror jeg ikke passer. Jeg tror slet ikke, han faar noget af det, som de andre have sat Arbejde ind paa, han faar vist ikke mere end det, han selv fortjener. Jeg er endogaa sikker paa, at i mange Tilfælde faar han ikke en Gang det. Denne Udtalelse kan jeg derfor ikke gaa ind paa, den er absolut forkert. Naar Arbejderen lidt, faar Gjeren i de allerfleste Tilfælde mindre, og i mange Tilfælde slet intet. — Jeg skal tillade mig at anbefale Tingets Medlemmer at stemme for Forslaget, som det foreligger i dets oprindelige Skikkelse, baade fordi jeg mener, at det er billigt, at der gøres noget i den Retning, og dernæst ogsaa, fordi det nu er slet i et Par Aar i Forvejen, saa at Retfærdigheden deraf altsaa tidligere er erkendt. Man kan ikke sige, at Forholdene nu ere anderledes, og at hvad der var retfærdigt i Fjor, skal være uretfærdigt i Aar, kan jeg ikke forstaa. Jeg har derfor det Haab, at det ærede Tings Medlemmer ville være med til at stemme for Forslagets Vedtagelse i dets oprindelige Skikkelse.

Judenrigsministeren (Hørring): I det jeg skal minde om, at Regeringen ikke har set sig i Stand til at slutte sig til det foreliggende Hovedforslag, skal jeg udtale, at det stillede Ændringsforslag efter mit Skøn ikke forbedrer Hovedforslaget saaledes, at Regeringens Stilling derved forandres. — Jeg skal hertil sige et Par Bemærkninger, som ere foranledigede ved de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Har. Jensen), angaaende den fri Fattigunderstøttelse. Det ærede Medlem mente, at den fri Fattigunderstøttelse havde store Opgaver, som den ikke kunde løse, fordi den manglede Midler dertil. Det staar tværtimod saaledes for mig, at den fri Fattigunderstøttelse kun har sin Berettigelse, for saa vidt den virker med smaa Midler og for de smaa Opgaver. Netop af denne Grund har man kunnet indrette det saaledes, at Bestyrelserne for de fattiges Klasse virke efter frit Skøn uden at være bundne til bestemte Regler. Hvis man derimod tænker sig, at de fattiges Klasse blev omordnet saaledes, at der blev tillagt den større Midler fra Kommunen eller fra Staten, og at der blev givet den store Opgaver, vilde det ikke være muligt at lade dens Bestyrelse virke paa samme